

עונג שבת של דורות קדומים

יש ספרים שנועדו לעיון, יש שנועדו ללימוד, וישנם כאלו המספקים "עונג שבת" במובן המזוקק ביותר של המילה. כזה הוא הכרך עב־הכרס שלפנינו, המאגד בתוכו את עולם הפיוט והשירה של אבותינו באשכנז ובצרפת. עבור הקורא המשכיל, המפגש עם הספר הוא חוויה אינטלקטואלית ורוחנית כאחד, כזו שיכולה ללוות את השבתות בנעימה מיוחדת.

בספר נאספו למעלה ממאתיים פיוטים, רובם מהמאות ה־11 עד ה־14, שנועדו לפאר ולרומם את שבתות השמחה - "שבת חתן" ושבת ברית מילה. אנו נחשפים כאן לעולם שבו השמחה היהודית לא הייתה רק אירוע חברתי, אלא חלק אינטגרלי מסדר התפילה, כשפייטנים (שחלקם כתבו את היצירות לשמחות הפרטיות שלהם) שילבו דברי אגדה ומדרש בתוך הליטורגיה.

אך האוצר אינו מסתכם רק בפיוטים עצמם. המבוא העשיר והמלומד הוא נכס בפני עצמו. הוא פורש בפני הקורא יריעה רחבה ומרתקת על התפתחות מנהגי החופה, הנישואין והברית, ומגלה כיצד התעצבו המנהגים המוכרים לנו כיום לאורך הדורות. זוהי הזדמנות נדירה להציץ אל "החדר האחורי" של ההיסטוריה היהודית היומיומית.

כך זה הוא הסנונית הראשונה מתוך סדרה מתוכננת של חמישה כרכים, פרי עזבונו המדעי של פרופ' יונה פרנקל ז"ל, שהושלמה בידי ד"ר גבריאל וסרמן. זהו מפעל אדיר של שימור זיכרון ותרבות, שחלקו עדיין ממתין לגואל ולהשלמת הההדרה. יש לקוות כי ימצאו אותם "נדיבי לב מביני מדע" המבינים את ערכה של תרבות עמנו, שיאפשרו להוציא לאור את שאר מכמני הסדרה.

**פיוטי שבת חתן ושבת
ברית מילה**

**עורכים: יונה פרנקל
וגבריאל וסרמן**

הוצאת מאגנס
1026 עמ'

